

ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE

...od nemoci ke zdraví...

NOVINKOU U NÁS JE VÝUKA STUDENTŮ,

říká profesor **MUDr. JAN BARTONÍČEK, DrSc.**

Od 1. ledna letošního roku působí v Ústřední vojenské nemocnici Oddělení ortopedie a traumatologie ÚVN Praha - Klinika traumatologie pohybového aparátu 1. LF UK a ÚVN Praha, která chce mj. oblast operativy rozšířit i o výkony, které se v ÚVN dříve dělaly jen málo nebo vůbec ne. Pracoviště ošetřuje všechna poranění pohybového aparátu, poskytuje akutní i plánovanou péči včetně totální náhrady kyčelního a kolenního kloubu, operační léčbu v oblasti velkých kloubů, rekonstrukční výkony na noze, arthroscopii ramenního, kolenního a dalších kloubů atd.. Podílí se i na ošetřování polytraumatizovaných pacientů. Přednostou nové kliniky je profesor MUDr. Jan Bartoníček, DrSc.

Prof. Bartoníček se narodil 23. srpna 1955 v Kladně, je ženatý, má dceru a dva syny. Mezi jeho koníčky patří archeologie, historie a sport.

■ **Pane profesore, jaká je struktura kliniky, jejímž jste přednostou a jaké je spektrum její činnosti?**

Kliniku tvoří tři lůžkové stanice (aloplastická stanice, traumatologická stanice, stanice všeobecné ortopedie), ortopedická ambulance, úrazová ambulance v rámci oddělení Úrazového příjmu a operační sály.

■ **Nová klinika pracuje teprve několik týdnů. Jaké máte první poznatky z jejího provozu?**

Klinika byla ustanovena od 1. ledna 2012. Co se týká zdravotně-preventivní péče, zřízení kliniky ji neovlivnilo. To, co bude nové, bude výuka studentů 1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy (1. LF UK).

■ **Jaký zájem o ortopedii mají studenti medicíny?**

V současné době docházejí už rok na kliniku pravidelně tři studenti 6. ročníku, kteří se s ortopedií a traumatologií seznámili v 5. ročníku. Zúčastňují se práce především na sále, kde se velmi dobře zapracovali, takže jsou i pro nás přínosem. Navíc docházejí na Anatomický ústav 1. LF UK na kurz Klinické anatomie a rekonstrukčních výkonů pohybového aparátu. Tato kombinace je pro ně tou nejlepší školou. Podobně jsem začínal i já jako student a dodnes to považuji za optimální začátek.

■ **Znamenal vznik kliniky i personální rozšíření? Kolik lékařů pracuje na vaší klinice?**

Neznamenal, výuku studentů budeme zvládat ve stejném počtu lékařů, kterých je nyní osmnáct.

■ **Můžete nám laikům přiblížit vzájemné vazby ortopedie a traumatologie?**

Traumatologie pohybového aparátu je nedílnou součástí ortopedie. Je třeba si uvědomit, že každý chirurgický obor má „svoji traumatologii“, např. břišní či hrudní chirurgie, neurochirurgie atd. Nedílnou součástí rozvoje medicíny je totiž její specializace. Dnes už ani v rámci jednoho oboru, jakým je např. ortopedie, není nikdo schopen zvládat všechny operační postupy. Proto nepřekvapí, že traumatolog, jako odborník ošetřující všechna poranění, dnes neexistuje. Většina traumatologů je v současné době specializována na traumatologii pohybového aparátu a dále integrují péči o polytraumatizované pacienty. Pokud je však třeba operovat úraz hlavy, hrudníku či břicha, volají si chirurgy daného oboru. To, co může laika mást, je fakt, že úrazy pohybového aparátu u nás ošetřují ortopedi, traumatologové a všeobecní chirurgové. Je to dáno historickým vývojem ve střední Evropě. Obdobná situace je např. v Německu, Rakousku či Švýcarsku. Naopak v USA nebo Velké Británii ošetřují traumata pohybového aparátu striktně ortopedi.

■ Jaké je technické a přístrojové vybavení kliniky?

Myslím, že po všech stránkách velmi dobré. Samozřejmě je průběžně doplňujeme a obnovujeme.

■ Který přístroj nebo technologii byste ke své práci ještě uvítali?

Asi by to byly tzv. motodlahy pro pasivní procvičování pohybu v ramenním, loketním, kyčelním a kolenním kloubu v časném období po operaci. Všechny tyto dlahy máme a používáme, ale pokud by jich bylo více, určitě by se „uživily“.

■ Jakým počtem lůžek disponujete?

V současné době máme 65 lůžek včetně pěti nadstandardních lůžek a pěti lůžek jednotky intenzivní péče.

■ Jaký podíl má vaše pracoviště na činnosti Traumacentra ÚVN, případně Emergency?

Naše pracoviště je nedílnou součástí Traumacentra ÚVN a společně především s dalšími chirurgickými obory se podílí na ošetřování polytraumat. Samostatně pak ošetřujeme končetinová poranění a poranění pánve.

■ Jaký je Váš vztah k armádě? Jste voják?

Voják už vzhledem k věku nejsem, ale základní vojenskou službu jsem absolvoval. Měl jsem štěstí, že jsme s kolegy nastoupili k útvaru, kde panovaly velmi dobré vztahy mezi velením útvaru a ošetřovnou. Navíc nás potkalo neuvěřitelné štěstí při nástupu. Hned první den jsme doplnili mužstvo důstojníků z povolání ve fotbalovém utkání proti vojákům základní služby. No, a protože jsme oba hrávali dlouhá léta fotbal aktivně, zasloužili jsme se v posledních minutách o těsné vítězství 1:0. Vzhledem k tomu, že to bylo první vítězství důstojnického sboru po několika letech, bylo o naší další vojenské kariéře rozhodnuto. Ale

vážně, nepovažuji ten rok vojny za ztracený čas. V podstatě jsme dělali obvodní lékaře nejen pro vojáky, ale i pro jejich příbuzné a někdy to bylo docela zajímavé. Navíc bylo dost volného času na studium. Jediným negativním momentem byla situace, kdy jsme měli jet potlačovat kontrarevoluci do Polska, to se však naštěstí nestalo.

■ Jaký je Váš profesní životopis a jak jste se stal přednostou kliniky v Ústřední vojenské nemocnici?

Během studia jsem pracoval na Anatomickém ústavu 1. LF UK. Po promoci jsem nastoupil na Ortopedickou kliniku na Bulovce vedenou prof. Slavíkem. Zde jsem získal základní vzdělání a složil I. atestaci. Po čtyřech letech jsem přešel na nově budovanou ortopedickou kliniku ve Vinohradské nemocnici vedenou prof. Čechem. Zde jsem postupně složil II. atestaci z ortopedie, obhájil kandidátskou, habilitační (docentskou) práci a v r. 1993 vyhrál konkurz na místo přednosty. V roce 2004 jsem byl jmenován profesorem ortopedie. Funkci přednosty jsem zastával až do roku 2009, kdy jsem přešel na 1. LF UK a pracoval jak ve Fakultní Thomayerově nemocnici, tak na Anatomickém ústavu 1. LF UK. V roce 2010 jsem dostal nabídku od současného vedení ÚVN a po absolvování konkurzu jsem se stal od ledna 2011 primářem zdejšího ortopedického oddělení s cílem vybudovat kliniku. To se během roku podařilo, takže od ledna 2012 jsem přednostou kliniky.

■ Proč jste si za svůj obor vybral právě ortopedii?

Možná za to může právě ÚVN. Moje matka byla na zdejší ortopedii opakovaně operována, já jsem za ní jako malý kluk docházel. To bylo moje první seznámení s ortopedií. Sám jsem se stal pacientem střešovické ortopedie jako medik, když jsem utrpěl úraz kolenního kloubu.

■ Jaké operace jsou ve vašem oboru nejčastější?

Z těch plánovaných jsou to především náhrady (aloplastika) kyčelního a kolenního kloubu a artroskopické operace kolenního kloubu. Z úrazových diagnóz jsou to zlomeniny horního konce stehenní kosti.

■ Dají se specifikovat vaši typičtí pacienti?

Typický ortopedický pacient? Samozřejmě před operací kulhá o holi, po operaci si už jen hůlkou při chůzi lehce pohazuje. Ale vážně. Co se týká náhrad kloubů, jsou to muži i ženy, většinou po šedesátém roce věku. Pacientkám se zlomeninou horního konce stehenní kosti se blíží osmdesátka. Druhým extrémem jsou mladí pacienti - především muži, sportovci s poraněním kolenního kloubu.

■ Máte svoji osobní specializaci?

Od začátku své profesní kariéry jsem se snažil naučit se toho co nejvíce. Kromě standardních ortopedických operací, jako jsou náhrady kyčelního a kolenního kloubu, jsou to rekonstrukční (nealoplastické) výkony na těchto kloubech a na kloubech nohy. Z traumatologických operací jsou to především nitrokloubní zlomeniny a dále rekonstrukční výkony po špatně zhojených zlomeninách.

■ Co je pro Vás nejlepším stimulem do práce?

To, že mohu dělat obor, který jsem si sám vybral a který mne stále baví.

Jiří Hruška

foto: archiv a M. Přerost

Druhou část rozhovoru s přednostou Oddělení ortopedie a traumatologie ÚVN Praha - Kliniky traumatologie pohybového aparátu 1. LF UK a ÚVN Praha profesorem MUDr. Janem Bartoníčkem, DrSc., přineseme v příštím čísle časopisu VELESLAVÍN39.

